

Mai Világ

Független politikai napilap

Érkezési és kiadóhivatal
Cluj, Str. Iuliu Maniu 8
Telefon 6-30.

Ki hitte volna,

hogy a rabszolgaság intézménye még mindig fenáll valahol a világon? Ugy gondoltuk, hogy ha a rabszolgaság lényege még megtalálható is bizonyos formában a gazdasági élet egyes vonatkozásaiban, de legalább el van burkolva szemérmesen s a törvény előtti egyenlőség és a szabad költözködési jog, meg a szervezkedési szabadság uralkodik legalább is a törvénykönyvekben. És most a nyugat-afrikai angol főtörvényszék ítéletileg mondja ki, hogy a rabszolgatartónak jogában van erőszakkal visszahurcolnia szökött rabszolgáját, miáltal a rabszolgatartás intézménye kifejezetten törvényesítve van az angol judikatúrában.

Igaz, hogy az angol liberális párt erős kampányba kezdett a birói ítélet ellen s így lehet, hogy ez a sötét ítélet siettetni fogja a rabszolgaság végleges eltörlését. Mert nyilvánvalóvá lett, hogy Anglia, amikor a civilizáció nevében elfoglalta az afrikai ültetvényeket és bányákat, nem tulságosan törekedett a pacifikálás folyamatát meggyorsítani és mennél gyorsabban emberi méltóságok tudatára ébreszteni azokat a félvad népeket, amelyeknek megváltásáról oly sok szép pohárköszöntőt mondtak el az angol gyarmatpolitika vezetői. Ellenkezőleg, elég magas tandíjat szednek az angol gyarmatosok a bennszülöttektől és elég olcsón vásárolják meg egész testüket-lelküket a gyarmati munkára, ugyancsak a civilizáció nevében.

Mindenesetre érdemes a dolgon elgondolkozni. Oly büszkék vagyunk civilizációnkra, hiszen huszonnégy óra alatt átrepülnek testvéreink az Óceánt. Ugyanakkor pedig más testvéreink rabszolgának eladva élnek Afrikában, állati létben. Micsoda elviselhetetlen ellentmondások! És ne higgyük, hogy a munka lényeges kérdésében talán gyökeres javulást tudnának felmutatni, akár a legforradalmibb koncepciók. Hiszen Szovjetországban nincs a munkásnak sztrájkjoga és nincs költözködési joga. Legkevésebbé sem lehet tehát ott munkaszabadságról beszélni.

A hiba az emberi gondolkodásban van és a javulás sem történhetik meg másban. Amíg egyik ember megtagadja a másiknak egyenlő méltóságát, egyenlő isteni származását és küldetését, amíg különbséget teszünk ember és ember között, addig nincs olyan mintánk, amely a munka harmóniáját megvalósítsa. Addig az angol főtörvényszék ítélete nem tartalmaz ujságot, legfeljebb csak egy tényállást konstatál.

Vannak tehát még korunkban igazi rabszolgák és vannak rabszolgalelkek, az utóbbiak, akik apró hasznokért nem vesznek tudomást a kiáltó ellentmondásokról.

Pénteken és szombaton lesz Genfben a kisantant konferencia

(Genf, szeptember 1.) A kisantant külügyminisztereinek konferenciája pénteken és szombaton lesz Genfben. A konferencia tárgysorozatán szerepel a lord Rothermere akciójával szemben követendő egységes akció megbeszélése is.

A Népszövetség ülészakán megjelent 22 külügyminiszter közt máris megkezdődtek a tanácskozások. Bizonyosra veszik, hogy szeptember vége előtt nem lehet az ülészakát befejezni, mert a megjelent külügyminiszterek magánbeszélése is igen sok politikai kombinációkra adnak lehetőséget.

Borzalmas árvizek pusztítanak Európaszerte

Bukovinában és Karinthiában több falut, Lengyelországban pedig Lemberg és Sztaniszlau környékét tette tönkre az árvíz

(Bucuresti, szept. 1.) Az elmúlt éjjel hatalmas orkán pusztított Bukovina északi részében. A Ceremus-patak kiáradt és elöntötte Vijnita városkát, valamint számos falut. A lakosság a hegyekbe menekült. A víz felszakította a vijnatai hidat. Több helyen az ár négy méter magasságra emelkedett. A mező levő termés teljesen elpusztult. Azt hiszik, hogy emberéletben is sok kár esett. Csernovitzból utászokat küldtek segítségül.

(Bécs, szept. 1.) A karinthiai naftavidéken, Boroslavinál kilépett medréről a megáradt Tyszenica folyó. Ma éjjel több falut teljesen ellepelt az áradat és

sokszáz házat romba döntött. Igen sok ember meghalt, 12 ezren váltak hajléktalanná.

A kár egyelőre fel sem becsülhető.

(Varsó, szept. 3.) Lengyelország déli vidékein, különösen Lemberg és Sztaniszlau környékén, a Kárpátok lejtőin katasztrófális áradások keletkeztek. A 30-ról virradó éjjel a Dnyeszter, a San és mellékfolyói kiléptek medrükől és elöntötték az utjukba eső községeket, óriási károkat okozva. A vasuti közlekedés szünetel. Strij városa víz alatt áll. A Borislav—Drohobic petroléumvidéken a termelés szünetel. — Sok emberáldozata is van a katasztrófának.

Dr. Erdélyi szerezte be a veronált Forgács Anna számára

Ujabb terhelő tanuvallomások

(Millstatt am See, aug. 31.) A mai nap Forgács Anna titokzatos halálának ügyére bizonyos világosságot derített.

A holttest második boncolása nagyon érdekes és különös tanuvallomás következtében történt. Augusztus 29-én délben dr. Friebeiss pozsonyi ügyvéd megjelent az országos törvényszéken dr. Grail országos törvényszéki bíró előtt, aki a vizsgálatot vezeti. Dr. Friebeiss tanuvallomást tett, amelynek alapján a boncolást még egyszer el kellett végezni.

— Néhány nappal ezelőtt — mondotta dr. Friebeiss — a gyógyszerteráiban jártam, ahol találkoztam dr. Erdélyi Bélával, akit látásból ismerek. Dr. Erdélyi éppen arra kérte a gyógyszerészt, adjon neki nagyobb mennyiségű veronált. A gyógyszerész megtagadta ezt a kérést és megkérdezte Erdélyit, van-e receptje, amire Erdélyi tágadón válaszolt. Félóra múlva azonban visszatért egy recepttel és ismét kérte a veronált. A gyógyszerész erre 15 darab félgrammos veronált adott, tehát óriási mennyiséget. Hogy vajjon dr. Erdélyi miért akart mindenáron veronált szerezni, azt a vizsgálat van hivatva megállapítani. Tény, — folytatta dr. Friebeiss — hogy

a szerencsétlen Erdélyiné másfél nappal halála előtt folyton folyvást aludt és hogy dr. Erdélyi senkit sem bocsátott a beteg szobájába.

A szobában, ahol a halott feküdt, oly erős volt a cigarettafüst, hogy semmi

sem lehetett látni.

A Lindenhof-számló igazgatónője a megközelíthetetlen betegszobáról

— Amikor megesezt a szerencsétlenség, magától értetődőnek tartottam — mondja az igazgatónő — hogy mindennap meglátogassam Erdélyinét. Az első napon elmesélte, hogy zuhanása közben segítségért kiáltott. Férje azonban, aki főn volt a sziklán, úgy látszik, nem hallotta meg, mert a vizesedésnek tulerős volt a hangja. Egy ág — mint a beteg elmondta — átfurta őt és innen származtathatta belső sérüléseit. A rákövetkező napon már nagyon fáradtnak látszott és akkor láttam utolsója, mert 23-án azt beszélték, hogy folyton alszik és senki sem mehet be szobájába.

Erdélyi kihallgatását folytatja a budapesti rendőrség

Erdélyi Béla ügyében tegnap este Vogel kapitány ismét számos tanut hallgatott ki, főként a gyanúsított előéletére, adósságaira és biztosítási üzletére vonatkozólag. Még igen sok tanu kihallgatása van hátra.

Gál Jenő dr. védő nyilatkozott a lapoknak. Kijelentette, hogy a hamis váltók mind ki vannak fizetve, vagy le vannak fedezve, úgyhogy senkit sem ér kár. Ami a biztosítást illeti, több hitelező követelte annak idajén Erdélyitől, hogy kössön biztosítást, nehogy esetleges elhalálása esetén károsodás érhesse őket.

Négy nap óta égnek a morenii szondák

(Bucuresti, szept. 1.) A morenii szondatűz már negyedik napja tart és egyre állandóan növekszik. A tűz éjjel óriási távolságban világít. Alagutakkal igyekeznek megközelíteni az égő szondát, amelynek égése máris óriási károkat okozott.

Szenzációs fejlemények várhatók a Monitorul sikkasztási ügyében

(Bucuresti, szept. 1.) A Monitorul Oficial ügyében a nyomozást tegnap folytatták. Falcoianu pénztárában több bizalmas levelet tartalmazó csomagot találtak, amelyek nyomán meglepetést keltő házkutatások várhatók. A vizsgálat többek között megállapította, hogy Falcoianu decemberig felvette fizetését és ezt háromszoros minőségben inkasszálta és pedig a Monitorul Oficialtól, a belügyminisztériumtól és a Cassa de Credittől. Mind-egyik más minisztérium terhére szölt és így nem vették észre.

Csúförtők estére várható ítélet a Schultze-Michnajevsky perben

(Cluj-Kolozsvár, szept. 1. A Mai Világ tudósítójától.) A Schultze-Michnajevsky-pör mai tárgyalását Furnea dr. elnök feltizenegy órakor nyitotta meg. A pör tegnapi tárgyalását tudvalevőleg az utolsó tanuvallomások megejtésével fejezték be, majd visszavonult a törvényszék tanácsa, hogy döntsön, milyen aktákat, bizonyítékokat olvassanak fel a vádiratból, még a vád- és védbeszéd megtörténte előtt.

A törvényszék ma délelőttre halasztotta a döntés kihirdetését, ami azonban csak fél tizenegy órakor történt meg. Az elnök felszólítására a jegyző felolvassa, hogy a tanács nem tudott megegyezni az akták felolvasására vonatkozólag és ezért a tanácsot Decusara bíróval egészítették ki.

A határozat felolvasása után az elnök felszólítja az ügyészt, tegyen indítványt az akták felolvasására vonatkozólag. Popescu ügyész előterjesztése után Fehér dr. sorolja el a felolvasandó aktákat, majd Giurgiu dr. másik védő mutat rá bizonyos okiratok, de legfőképpen a kölcsöntervezetre vonatkozó szerződés, amelynek egyik pontja a Mide Europée Secuitis Companie-ra vonatkozólag megegyezzi, hogy az csupán közvetítő bank és nem ad önálló hitelt.

A tárgyalás folyik. Ítélet holnap estére várható.

MAI PÉNZPIAC

Üzletlenség. Irányzat tartós. Svájci frank 31.30-as áron. — Zürichi nyitás, (szept. 1.) Berlin 12340, Amsterdam 20780, New-York 51868, London 2521½, Páris 2033½, Milánó 2824, Prága 1537, Budapest 9077½, Belgrád 913, Bukarest 321, Varsó 58, Bécs 7310.

A francia kormány közbelépésére elmaradt Rothemere lord üdvözlése

(Páris, szept. 1.) Ma akarta itt átadni egy magyar küldöttség lord Rothemere-nek az egymillió aláírással ellátott díszalbumot. Korányi párisi magyar követ azonban közölte a küldöttség vezetőjével, Nagy Emil volt igazságügy-miniszterrel, hogy a francia kormány a jelen körülmények között tüntetésnek fogná fel az átadási aktust. Ezért kérte, hogy beszédek nélkül adják át az albumot. A küldöttség erre megállapodott a lorddal, hogy az album ünnepélyes átadását elhalasztják.

Az olaszok cáfolják a francia puccstervet

(Budapest, szept. 1.) Szenzációt keltett a magyar lapok közlése, melyek szerint az olasz vezérkari tisztek feleltek az 1860-ban elfoglalt területek visszaszerzésére. Az olasz követség ma felkérte a magyar Távirati Irodát annak közlésére, hogy ez a hír koholmány.

Nem földgáz ölte meg a kerekdombi kut áldozatát

(Cluj-Kolozsvár, szept. 1. Saját tud.) A Mai Világ adott elsőnek hírt arról a borzalmas szerencsétlenségről, mely egy kerekdombi kut ásása alkalmával egy emberéletet követelt áldozatul magának. A szerencsétlen Peti nevű napszámost megölték a kut mélyéből előtörő gázok, de alig pár órával a szerencsétlenség után, már megindultak a kombinációk, hogy földgáz, avagy egy gyógyfürdő alapjúl szolgálható gázok törtek-e elő a talajból és elkezdődtek a tervezgetések a jövőt illetően.

A városi tanács Lucian tanácsost, a technikai ügyosztály vezetőjét, Ciortea főmérnököt és Munteanu villanyüzem igazgatót küldte ki a helyszínre, míg a Nemzeti Földgáztársaság részéről Guman igazgató, Savu és Ciortea mérnökök vizsgálták meg a kut mélyéből előtörő gázokat. A két bizottság az egyetemi laboratórium vegyemlézése előtt pozitív még nem tudta megállapítani a gázok mineműségét, de annyi bizonyos, hogy a gáz nem földgáz, miután annak eruptív jellege teljesen hiányzik. A szakértők véleménye szerint valószínűleg egyszerű fojtógázok, vagy vegetációs gázok ölték meg a szerencsétlen Peti.

Addig is, míg a vízvezeték bevezetési a város, egy új kutat furat a környéken, hogy a lakosság vízszükségletét némileg biztosítsa.

A külügyminiszter hivatalosan megcáfolja, hogy kiegyezést ajánlott fel az optánsoknak

(Bucuresti, szeptember 1.) A külügyminiszter ma hivatalosan is megcáfolja, hogy ötszáz ezer fontot ajánlott volna fel a volt erdélyi birtokoknak, az optáns-per visszavonása érdekében.

A mai lapok élénken foglalkoznak a kérdéssel. A Cuvântul azt írja, hogy sem az ország anyagi helyzete, sem az ország szuverenitása nem engedik

meg, hogy ebben a kérdésben kiegyezzen a kormány.

Ugyancsak élénken foglalkoznak a mai bukaresti lapok a Rothemere akcióval is. A Dimineața a szociáldemokrata sajtóból vett idézetekkel kívánja bizonyítani, hogy a demokratikus magyarság sem óhajtja a visszacsatolást. Az Universul vehemens vezércikket ír a kérdésben.

Virgil Madgearu párisi látogatásai

(Bucuresti, szept. 1.) A Politica írja: A politikai körökben élénken pertraktálják, hogy Virgil Madgearu, a nemzeti parasztpárt főtitkára, párisi tartózkodása alkalmával nemcsak hogy több ízben találkozott egyes politikai személyiségekkel, hanem tüntetően nyilvánosan mutatkozott velük.

A nemzeti parasztpárt kijelenti, — írja a Politica — hogy Madgearu egyáltalán nem a párt megbízásából és névében járt el Párisban, úgyhogy esetleges találkozásai egyáltalán nem befolyásolják a párt álláspontját és nem azt fejezik ki.

„A konkordátum a román álláspont nagy győzelmét jelenti“

(Bucuresti, szept. 1.) A Dimineața ma nagy cikkben foglalkozik a konkordátummal s megerősíti a hírt, hogy az máris alá van írva. Kijelenti a lap, hogy a konkordátum a román álláspont nagy győzelmét jelenti és különösen három pontot ragad ki:

1. Megszűnik a legrégebb, történelmi magyar püspökség, a nagyváradi, amely

a magyar katolicizmus előőrse volt valaha;

2. az egyházi vagyonok kezelése az állam ellenőrzése alá kerül;

3. a szerzetesrendek vásárlási joga megszűnik és csak eladási joguk marad meg, ami — írja a Dimineața — feltétlenül azok elsorvadására fog vezetni.

Erdélyi résztvevők a szabadelvű keresztények világkongresszusán

(Cluj-Kolozsvár, szept. 1. Saját tud.) A szabadelvű keresztények és más vallásos liberálisok nemzetközi világkongresszusa szeptember 8-án nyílik meg Prágában ünnepélyes keretek között. Eddig 20 államból 25 vallásfelekezet jelentette be részvételét a kongresszuson, melyen 250 taggal fogják magukat képviseltetni. A kongresszuson való részvételüket a többek között az Egyesült Államok, Anglia, Németország, Fran-

ciaország, Olaszország, Hollandia, Románia, Magyarország és Palesztina is jelezték. A kongresszus előadásai részben a modern vallásos nevelés problémájával fognak foglalkozni, részben pedig gyakorlati szociális irányú vallásos kérdések megoldását célozza. A kongresszuson Kolozsvárról az unitárius egyház részéről dr. Boros György, unitárius püspök helyettes és dr. Varga Béla unitárius teológiai tanár lesznek jelen.

A bukaresti Cukorközpont nevében hamisított irásokkal károsították meg Erdély kereskedőit

(Bucuresti-Bukarest, szept. 1.) Saját tud.) Az utóbbi időben úgy az erdélyi, mint a regáti városokban számos kereskedőt csaptak be élelmes szélhámosok, kik a bukaresti Cukorközpont nevével visszaélve, követték el üzemüket.

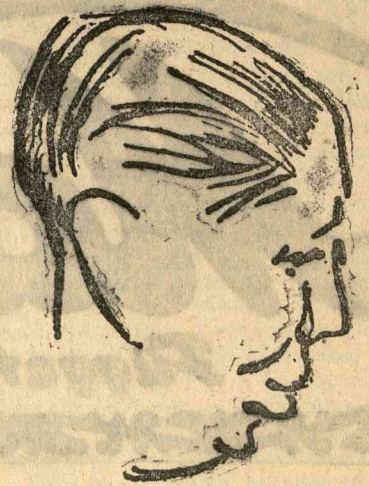
Csalásaikat azzal követték el, hogy a kiszemelt áldozatnak előadást tartottak a cukor világpiaci áráról, majd rátértek arra, hogy a Cukorközpont egyik nagy galaci cukorimportőr-céggel kíván konkurrálni és 50 banival, 1 lejjel olcsóbban ajánlottak árut nagy tételekben.

A szélhámosok meséje annyira valószínűnek tűnt fel, hogy számos kereskedő, anélkül, hogy igazoló irataikat jobban felülvizsgálta volna, vagy előzőleg információt kért volna a Cukorközponttól az ismeretlen ügynök személyé-

re, aláírta a hamisított megrendelési lapot és nyugodtan kifizette nemcsak a megrendelt árura kért előleget, hanem voltak olyanok is, kik a Cukorközpontnak esedékes fizetéseiket is a szélhámosoknál teljesítették. A szélhámosok azután eddig ismeretlen módon megszerzték a Cukorközpont vevőlistáját és rendszeren, szorgalmasan elkezdtek beinkasszálni a Cukorközpont pénzeit.

A szélhámoság úgy derült ki, hogy az egyik kereskedő, kit fizetéseinek teljesítésére hívott fel a Cukorközpont, tiltakozó levelet írt, melyben a fizetést bizonyító nyugtát is mellékelte.

A Cukorközpont megtette a feljelentést a hamisított irásokkal operáló szélhámosok ellen és az ügyben megindult a nyomozás.

Titulescu külügyminiszter,

ki a Népszövetségnél Romániát képviseli, a genfi nemzetközi sajtó konferencia tagjai tiszteletére bankettet rendezett, melyen a konferencián összegyűlt hírlapírókon kívül megjelentek Hodens és Cummings, a Népszövetség vezértitkárai, valamint Dianu, Mavrodi, Popeseu mérnök, Stan Emanoil és több előkelő Genfben élő román állampolgár. A bankettet nagyszabású fogadtatás követte, melyen a világsajtó legmarkánsabb egyéniségei, a Népszövetség magasrangú hivatalnokai, a vasuti konferencia számos tagja, a sajtó konferencia összes tagjai, valamint Salvador köztársaság párisi meghatalmazott minisztere vettek részt. A fogadtatáson, mely hajnali 3 óráig húzódott el, a legközvetlenebb és legbarátságosabb hangulat uralkodott a résztvevő 250 előkelő személyiség között.

SZÍNHÁZ - MOZI

A színházi iroda hírei

Ma este nyílik meg a Magyar Színház. Teljes pompájában ragyog az ujjávarázsolt Magyar Színház s ma este pont félkilenc órakor fel fognak harsanni Erkel Hunyady-nyitányának az akkordjai a nézőtérrel, jelezve, hogy megkezdődött az új idény. A mai megnyitó előadás az Aranyember, Jókai Mór romantikus szép regénye fog színrekerülni s a címszerepet Tóth Elek, a színház új tagja fogja játszani.

A Kosáry-esték. A mai esti express vonattal érkezik Kolozsvárra Kosáry Emmi, a világhírű magyar operette primadonna s holnap este kezd meg négy estére terjedő vendégjátékát. Biztos, hogy a Kosáry-esték a Magyar Színház diadalestéi lesznek. A művésznő azokat a szerepeit fogja játszani nálunk, amelyekben Amerika és Európa nagy világvárosaiban nagy hódító sikerei voltak: Pénteken a Marica grófnőben, szombaton a Hollandi menyecskeben, vasárnap este az Ezüstsírály-ban s hűtőn este a Csárdáskirálynőben lép fel Kosáry Emmi. Jegyekről a rendkívüli érdeklődésre való tekintettel tanácsos előre gondoskodni.

Ilyen a házasság. A kolozsvári mozgósínházak műsorának ujdonsága, az Ilyen a házasság című hatalmas amerikai dráma, amelyről izgalmasabbat keveset játszott még. Eleonora Baodmann és Conrad Nagel játsszák a hatalmas, vadonatúj film vezető szerepeit, amely eddig mind a múlt óriási sikert aratott. Ilyen a házasság mélyen bevilágít a mai házasságok problémáiba, amely oly kínzó napirendi közlése lett egész korunknak. Csodás technika, remek. Ész felvételre tesz az új filmet zavartalan, művészi élvezetű.

Uj Pierre Renoit film! A híres francia regényeit egymás után veszik fel filmre. Nem is esoda, mindegyik munkája, csupa akciós, mozgás, titok és exotikum. A Koenigsmark, Atlantis, Libanoni kastély, Jákob forrása után most az írországi regény, az Óriások országátja következik. Az angol-ír harcok elevenednek meg ebben a filmben, amely páratlan sikert aratott mindenütt, ahol csak előadták.

Jobb világítás!
Több teljesítmény

Gyárban.
Irodában.
Házban.
Üzemben.

az új
Tungsrám Diámpa
lámpa
Vigyázzunk az újfényáram!

Select Mozgó

Colline Moore és Lloyd Hughes
kiváló művészek

Irene
nagyszerű 8 felvonásos szalonvígjátékban. Gyönyörű rendezés!
Monopol Fanametfilm

Urania Mozgó

Harry Liedtke és Ossy Oswald
legujabb nagyszerű filmükben

Hintásleány
Elsőrangú vígjáték! 2 órai nevetés!
Monopol Filmcentrál

HIREK

Tópartján

— Nézze Péter, ott uszik egy hatalmas ponty, azt szeretném kifogni.
— Instálom, nagysága, azzal a pöttöm hálóval legfeljebb egy harcsabajuszú ifi-urra halászhát.

A sziámi ikrek története

Irtá: Tristan Bernard

Őnök mind könyv nélkül tudják La Fontaine-nek azt a vereségét, melyben az aggastyán a halálos ágyán azt tanácsolja gyermekeinek, hogy amennyiben boldogulni óhajtanak életükben, maradjanak együtt.

Vajjon kihez máshoz lehet intézni inkább ezt a tanácsot, mint a sziámi ikrekhez, akik együttesen százötven frankot kereshetnek naponta egy cirkuszban, de ha történetesen el akarnának válni egymástól, akkor mindegyikük alig keresne naponta harminc banit, árjegyzékek címszalag-írásával?

Londonban ösmertem ezeket az ikreket, kiket közönségesen sziámi ikreknek, tudományosan pedig kardnyelű testvéreknek nevezünk. Edward-Edmund jelentős vagyonnal rendelkezett, ennél fogva nem voltak kénytelenek magukat mint esodákat mutogatni.

Idő multával mély, erkölcsi különbségek mutatkoztak közöttük. Edward Komoly, tanulmánygőz ifjúvá cseperedett, Edmund ellenben zülleni kezdett. Csak a csirkefogók, iszákosok társaságában lelte kedvét. A szerencsétlen Edwardnak kezében az iskolakönyvvel követnie kellett Edmundot a csapszékbe és szurdékokba. És mikor Edmund tökrészen haza támolygott, Edward kénytelen-kelletlen vele tántorgott, hogy orra ne bukjon.

Mult évben Edward megkérte egy szép, gazdag fiatal leány kezét. Az esküvőt nagy pompával tartották meg. Edmund a lakodalmos estéjén nagyon liledelmes és tapintatos volt. Elsőül aludt el s másnap reggel mimelte, hogy későn ébredt. Testvéreinek mézeshetei alatt kevésbé ivott, ügyelt szavaira, tisztán öltözködött, hiszen egy hölgygel ment ki.

A menyecske — említettem-e hogy Cecilynek hívták? — Edmundra mély hatást gyakorolt... Egy kis idő multán megesett az, ami gyakran előfordul, mikor legényember forog családi körben. Cecily és az élnök Edmund között bűnös szerelem szövődött.

Hat hónapig Edward semmit se vett észre.

De végül megtudta.

Edward egy rosszul bezárt fiókban leveleket lelt s ezekből kétségtelen módon értesült, hogy felesége és testvére minden áldott nap megesalja.

Milyen álláspontot foglaljon hát el?

Azt, hogy párbajra hívja Edmunder, tiltalmazza az angol szokás. Tartott a párbajsegédek furesa huzavonától is. Nem-igen volt lehetséges pisztolyvégre

Elfogták az erdélyi May Károlyt, aki álfogorvosnak csapott fel, hogy pert indíthasson az Inkák kincséért

(Cluj-Kolozsvár, szept. 1. A Mai Világ tudósítójától.) Az állomási rendőrségnek sikerült tegnap lefogni egy érdekes figurát, bizonyos May Károlyt, aki az álfogorvosok régi trükkjét használta fel új találmányként, csak — bementése szerint — részt vett egy nagy May Károly pörben. A história meglehetősen bonyolult és megérdemli, hogy részletesebben is foglalkozunk vele.

Aki a lapokból tanulja a szélhámosságot.

May Károly nem első esetben szerepel a rendőrség nyilvántartási könyveiben. A tegnap megint letartóztatták s mivel a rendőrség feljelentés folyamán rájött arra, hogy May mint fogtechnikus utazgat és így követi el szélhámosságait. A beérkezett feljelentések szerint ugyanis több községben felkereste a lakosság elitjét, rossz fogak iránt érdeklődött. Ha voltak, valamivel bekenete azokat, majd nagyszummájú előleget vett fel a további munkálatok finanszírozására.

Ezt a trükköt May is elismeri, de még azt is elmondja, hogy ő csak az újságokból tanulta meg az álfogtechnikus-ságot. Egy évvel ezelőtt ugyanis előfordult még ilyen eset és akkor részletesebben foglalkoztak vele a lapok.

Az „Inkák“ örököse

Az ügy legérdekesebb része most következik. Vallatása alatt felteszik neki

kiállniok huszonöt lépés távolságra, viszont a kardpárbaj is lehetetlen volt, a közelharc természetesen megtiltásával.

Különbömi történik, ha megölné testvérét? Élhetne-e tovább ezzel az asszonnal? Mikor kettejük között állandóan ott lenne egy hulla.

Odahívatta Cecilyt:

— Mától kezdve — mondotta neki — nem fogod meggyalázni családi otthonomat. Takarodj.

— Helyes — szólt a nő.

— Helyes — szólt Edmund. — Én elkisérem.

A férj — mi mást tehetett — követte őket.

Edmund Cecilyt egy kényelmes lakásban helyezte el s minthogy a kardnyelű testvéreknél előbb-utóbb minden elintéződik, mindhárman boldogan élnek.

— A kormány vizsgálatot indított a Brassói Lapok ellen. Az Univerzális ma éles támadást intéz a Brassói Lapok ellen legújabb plakátja miatt és azt írja, hogy a kormány vizsgálatot rendelt el a lap ellen, minthogy a plakátot államelenesnek minősítik.

— Egyelőre nem lesznek változások a kolozsvári városháza ügyosztályainál. Kolozsvár város tanácsának augusztus 27-iki közgyűlése után olyan hírek kerültek forgalomba, hogy Hubai állandó választmányi tag lemond tiszttségéről. Hubai tanácsos kijelentette munkatársunknak, hogy ez az állítás teljesen valótlan, miután ilyen szándékai sohasem voltak. Ugyis azt is emlegették, hogy a technikai ügyosztályt, melyet Lucian tanácsos vezet, három szekcióra fogják felosztani és az építkezési, utcarendezési, aszfaltozási munkálatokat Lucian, a vilamos üzemet dr. Kertész Jenő és a vízművet pedig dr. Serban tanácsosok fogják irányítani. Illetékes helyen kijelentették munkatársunknak, hogy ezek a kombinációk ismeretlenek Kolozsvár mai vezetősége előtt. Mindössze annyi változás történt Kolozsvár város adminisztrációjában, hogy Serban tanácsos a gaz-

a kérdést:

— Miért szélhámosságot?

— Kérem — mondja. — Én ezelőtt hat hónappal belekapcsolódtam egy nagy pörbe, amely Berlinben folyik a híres regényíró, May Károly hagyatéka után.

— Hogy kerül maga a hagyatékhoz?

— Unokaöccse vagyok az írónak. Ezt még akkor tudtam meg, amikor Bécsben voltam.

A továbbiakban elmondja, hogy szászvárosi szegény család gyermeke, szülei korán elhaltak, maga pedig asztalosnak ment. A világháború alatt kikerült Bécsbe, ahol valaki elhitette vele a May Károlyval fennálló közeli rokonságát.

— Miután ezt megtudtam — folytatja — minden erőmmel azon voltam, hogy pert indítsak „nagybátyám“ hagyatékáért. Mert hallom, sokat utazgatott és még az Inkák kincséből is kapott egy jó nagy részt.

— A pert még nem indítottam meg, csak most akarom elküldeni a pénzt Berlinbe.

Vallomását büszkén fejezi be:

— A szezon legnagyobb pöre lesz ez az Inkák öröksége után.

Mindezekről a rendőrségi proces-verbal tanuskodik, amelybe még azt is bevették, hogy az író May Károly aranyakat hozott az indiánok földjéről, holott Németországon kívül életében csak Párisban járt, ott is egyszer.

Az író erdélyi alterregója ellen a büntető eljárás folyik.

dasági és dr. Simon tanácsos pedig az adminisztratív ügyosztálynál megint megkezdtek működésüket, de a személyzet fölötti rendelkezés joga továbbra is a polgármester kezében marad.

— A diákokthonokba induló diákokat orvosi vizsgálatnak vetik alá. A közegészségügyi miniszter elrendelte, hogy az ország bármely internátusába csak úgy lehet diákokat felvenni, ha az bizonyítványt hoz magával, úgy a saját, mint összes családtagjainak egészségügyi állapotáról. Ahol legkisebb kétség is fellelhető, ott a diákokat csak különszobába lehet felvenni.

— Tyroler nyeri a bukaresti sakkversenyt. Ma este lesz az országos sakkverseny utolsó fordulója. Minden jel szerint a versenyt Tyroler (Temesvár) nyeri meg.

— Egy munkás visszament az égő gyárba — három macskáért. Londonból jelentik: Tűzvész támadt a minap a St. Anne-streeten levő művirágyárban, de a munkásoknak még idejében sikerült kimenekülniök a veszedelemből. Egy Samuel Black nevű munkásnak eszébe jutott az utcán, hogy a gyár raktárának három macskája alkalmasint nem menekülhetett ki az égő épületből. Az egyik macskának ujszületett kölykei voltak és ezeket táplálta napok óta a raktár egyik sarkában levő vackán. A munkások mindannyian nagyon szerették ezeket a macskákat és pihenő órájukban játszani szoktak velük. Samuel Black nem töprengött sokáig, visszarahant az égő épületbe s lángon és füstön át sikerült bejutnia a raktárba, ahol azután megtalálta a macskákat. A remegő állatok összebujtak a veszedelemben. Az anyamacskának már leperzselte a hátáról a szőrt a láng, de azért nem mozdult kicsinyei mellől. A munkás öllebe kapta a három macskát, de a kölykök macskák összeszedésére már nem volt ideje, mert recsegett felette a raktár égő teteje és a sűrű füst is fojtogatni kezdte. Kirohant a tűzből a macskákkal, de ekkor már annyira elterjedt a tűz mindenfelé, hogy csak nagy nehezen bírt kijutni az utcára anélkül, hogy ruhájába ne kapjanak a lángok. A mentés sikerült — a macskák megmenekültek. Az anya-

macska keservesen nyivákoló az utcán, amikor észrevette, hogy nincsenek mellette kis kölykei, melyek elpusztultak a tűzben.

— Kiöntött a Tisza. Máramaroszigeti tudósítónk jelenti: A Tisza felső folyásánál kiöntött.

— Nem adtak le hamis jelzést a tűzoltóknak. Tegnap délután nagyobb csapat tűzoltó rohogott át a kolozsvári utcán. Miután tüzet senki sem látott, az a hír terjedt el, hogy hamis jelzést adtak le a tűzoltóknak. Érdeklődésünkre a tűzoltók kijelentették, hogy valaki tényleg felhívta a tűzoltókat és bementa, hogy Kolozsváron a legolcsóbban a Gólya-áruházban lehet vásárolni. A tűzoltók erre mind kivonultak és saját vásárlásaikkal meggyőződtek, hogy a jelzés igaz volt.

— Megölte a mostohaleányát. Szegedről jelentik: Véres családi dráma játszódott le vasárnap éjszaka a Tavasz-utca 18. számú házában. Ebben a házában lakik két külön lakásban Bodnár Ferenc és Bodnár Ferencnek a felesége mostohaleányával. Bodnár Ferenc tegnap este átment tőle különváltan élő feleségéhez beszélgetésre. Ott volt a mostohaleány is. A beszélgetés közben a férj összevesztett különváltan élő feleségével, majd az asszony jelenlétében arra akarta kényszeríteni mostohaleányát, hogy menjen át hozzá. A mostohaleány, Ambrus Ilona nem volt hajlandó teljesíteni mostohaapja kérését, amin ez annyira felingerült, hogy baltával támadt a leányra. A leány rémült sikoltással az udvarra rohant, ahol azonban mostohaapja utolérte és őt baltaitást mért a fejére. A szerencsétlen leányt haldokolva szállították a kórházba. Bodnár Ferencet a rendőrség letartóztatta.

— Bécsben és Kolozsváron egyszerre adják a nagysikerű filmet: Apává lenni nem nehéz. Az Opera Mozgó meghívja a kolozsvári közönséget, hogy nézze meg okvetlenül ezt a filmet, amelyben a népszerű Lilian Harvey minden hája és művészete érvényesül, pompás szerepben.

— Tizenöt tisztviselőt elbocsátanak a szalontai városházából. Nagyszalontáról jelentik: Néhány nappal ezelőtt a megyei választmány erősen belecenzurázott a város jövő évi költségvetésébe, amelyből többek között egy kétmillió bevételi tételt törölt. A város a csonka költségvetés mellett alig tudja nagyobb nehézség nélkül meguszni ezt az évet, jövőre már kénytelen lesz leépíteni és egyeseket B-listára helyezni. Hír szerint január elsejére körülbelül 10—15 tisztviselőnek, főleg nőeknek, mondanak fel és ezt egyeseknek már be is jelentették.

— Dr. Annie Besant szombaton Pestre érkezik meg repülőgépen Captain Max Wardall kíséretében. Szombaton délután a bécsi repülőgéppel Budapestre érkezik dr. Annie Besant, Captain Max Wardall kíséretében, Wardall kapitány az amerikai teozófusok vezetője. A magyar teozófusok élén Ráthonyi Ákosné fogadja a vendégeket a mátyásföldi repülőtéren. Annie Besant félnégy órakor fogadja csoportosan az újságírókat. Este hét órakor nyilvános előadást tart angol nyelven a Zeneakadémián. Előadását magyarul is összefoglalják. Vasárnap délután két órakor elhagyja Budapestet és Svájcba utazik.

— Első kalandom, a híres német novella ez, Ernst Wollzogen tollából. Ez volt a tárgya a ragyogó filmnek, amelynek címe: Apává lenni nem nehéz, melyet most óriási sikerrel játszanak az Opera Mozgóban. Legjobb mulatság ez a kolozsvári közönségnek, amely az Opera Mozgó vásznán naponta félhat, félnyolc és fél tíz órakor látható.

Rádió és alkatrészek

legelőnyösebben

Constructio

mérnöki vállalatnál Cluj
Piata Unirei 3.

Fogadjunk...

— Fogadjunk, el sem hiszi, ha mondom, hogy régen volt ilyen élnék nagyváros, Kolozsváron, mint ma. Mindent kapni...

— Elveket nem láttam árulni...
— Az elveket nem viszik a vásárra Pancser ur, azt négy fal között vesztették...

— És az újságokat?
— Látja, azokat újban szokás a vásárra vinni. Nem kínáltak ma reggel egyet sem, Pancser ur?

— Egy párnak kiáltották a nevét, kérem szépen...

— No látja, Pancser ur... miért nem vett meg egy-kettőt, most maga is közéleti tényező lehetne... De mit szól hozzá, hogy a régi városi tanács díót is exportált?

— Mindig kemény dióba vágják a fejszét...

— Ellenkezőleg, Pancser ur, elmállott a dió, olyan lágy volt... De azért a fejsze se rossz...

— Persze agyonütni, az sem rossz...
— Ugy van, Pancser ur. De mit szól a legújabb kolozsvári házassági botrányhoz?

— A megszökött férjéről?
— Igen, Pancser ur, igen. Tudja Ön nagysága elment a rendőrségre és bejelentette, hogy férje négy napja eltűnt.

„Miért jelenté ezt csak négy nap múlva Nagysáád?” — kérdezte a rendőrkapitány.
„Csak most vettem észre” — felelt a gondos és körültekintő háziasszony gyengéden elpirulva.

— De mit tetszik szólni az aradi Népbank válságához?

— Szánálatra méltó, Pancser ur.

— És mi lesz a pompás Bohus pldotával?

— Az bohusúhat a Maros partján, hogy elhagyta a kedvese...

— És ha tetszenék tudni, hogy milyen olaszon hagyja el...

— A természetben, Pancser ur, nem veszel semmi, csak máshová vándorol. Tekintetes városi tanács, ugy-e ebben maradtunk.

Kiadó

üzlethelyiség

Irodaszobával

Str. Iorga (Jókai-utca)

elején. Olcsó bérl. Fel-

világosítást ad a

Pallas Kötő-utca A.

61.000

darab

szappan

kerül eladásra augusztus 31.-től

szeptember 10-ig a

Rózsa Royal

drogeriában Cluj, Főter 26 sz. alatt

Egy vevő csak

6 darabig vásárolhat. Viszontel

árusítóknak ugyanazok az árak mint

a nagyközönségnek.

Figyelje az árakat!

Nagy kémkedési per Moszkvában

(Moszkva, szeptember 1.) A Tass orosz Távirati Iroda jelentése szerint Leningrádban súlyos kémkedési affért fedeztek fel. 26 vádlottja van az ügynek, akik Anglia javára kémkedtek. A kémkedési per főtárgyalása szeptember 2-án kezdődik.

Megkezdte működését a belügyminisztérium kisebbségi szakosztálya

Petruca János hírlapírókat nevezik ki a belügyminisztérium kisebbségi osztályának vezérigazgatójává

(Oluj-Kolozsvár, szept. 1. Saját tud.)

Jelentette a Mai Világ, hogy a kormány elhatározta a belügyminisztérium keretében egy kisebbségi vezérigazgatóság felállítását, amely egyfelől panaszirodája legyen a kisebbségi kérdésnek, másfelől pedig az összes minisztériumok számára nyilvántartási és adatgyűjtési szervezet legyen. Megírtuk azt is, hogy értesülésünk szerint a vezérigazgatóság élére egy jeles kolozsvári hírlapíró kollégánkat fogják kinevezni.

A lapok azóta többeket kombináltak a vezérigazgatói állásra s egyik lapírunk megírta azt is, hogy az állásra a kormány Petruca János érdemes román lapszerkesztőt jelölte. Munkatársunk magához Petruca igazgatóhoz fordult ez ügyben, aki a következő nyilatkozatot adta számunkra:

— Még az első liberális kormány alatt, sőt azt megelőzőleg, a kolozsvári belügyi reszortnál behatóan foglalkoztam a kisebbségi kérdéssel, mint gyakorlati politikai és adminisztratív problémával. Mint három egymás után következő államtitkárnak titkárnja, alkalmam volt a kérdést minden oldalról áttekinteni és ismereteimet a régi királyságból való, tehát az erdélyi kérdést kevésbé ismerő reszortfőnökök rendelkezésére bocsátani. Alapvető gondolatom mindig az volt, hogy miután az alkotmány teljes jogegyenlőséget biztosít minden polgárnak, az alkotmány keretei között kell az államegység megővásával a kisebbségek kulturális és gazdasági kívánságait

kielégíteni.

— Miután az Averescu-kormányban már több erdélyi politikus foglalt helyet, informatív tevékenységre nem volt szükség. Az első liberális kormány idején azután Tatarescu miniszter ur megírt azzal, hogy több ízben kezelt meg a kisebbségi problémák felől, s én igyekeztem úgy kulturális, mint gazdasági kérdésekben a jóindulat és tárgyilagosság szellemében tenni propagandát.

— A kisebbségi kérdés, amelynek gyakorlati megoldása felé kétségkívül lépések voltak azok is, amelyeket — a politikától függetlenül — Goga Octávián és Bucsan Constantin tettek — bizonyos tekintetben akuttá vált közben, minthogy egyes tünetek nem használtak sem a népkisebbségeknek, sem az állam konszolidációjának. Nyilván ezért tartja a kormány érettnék a kérdést a megoldásra és ennek előkészítését kívánja szolgálni a kisebbségi vezérigazgatóság, amelynek hatáskörébe tartozna, hogy az összes minisztériumok számára nyilvántartó és javaslattevő szerv legyen minden kisebbségi kérdésben.

— Megkérdeztek, hogy hajlandó volnék-e vállalni ilyen szervezet vezetését. Én elkészítettem a szervezet működésére és felállítására vonatkozó tervezetet és működési programot, amelyet szeptember 6-án nyújtok át Tatarescu miniszternek s ha ezeket a kormány elfogadja, akkor nyomban meg is kezdem a szervezés munkáját.

A kolozsvári nagy vasuti panama szárait felfedezték Nagyváradon

Újabb szenzációs letartóztatások várhatók

(Cluj-Kolozsvár, szept. 1. A Mai Világ tudósítójától.) A kolozsvári állomás panamája, amelynek középpontjában Tarr János vasuti altiszt és osztályfőnök áll, egyelőre még szigorú ügyészégi vizsgálat tárgyát képezi. Az egyszerűnek látszó zsarolás és sikkasztási bűnügy mögött — amint már jeleztük — igen érdekes kulisszatitkok mozognak és épen a titokzatosság kedvéért, a fővárosi lapok ott feszegetik az ügyet, ahol legkellemetlenebb a szereplőknek.

A Cuvantul kijelenti, hogy Kolozsváron már régóta tudtak Tarr János aktivitásáról, a felettesek azonban takargatták politikai okok miatt.

Letartóztatása érthető izgalmat keltett politikai barátai között, ahonnan azonnal megtették a szükséges lépéseket Tarr szabadlábra helyezése érdekében.

A tipikus vasuti panama egyre dagadozó árjában

újabb adatok kerültek felszínre, amelyek teljes egészében kimutatják Tarr János évekre visszamenő aktivitását. Mintegy három évvel ezelőtt a „Nádejdea” című vasutas lap szenzációs leleplezéseket közölt cikksorozot formájában arról, hogy

a kolozsvári vasuti irodában milyen nagyarányu panamák folynak. A három év előtti események középpontjában annakidején nem csak Tarr, hanem több magasrangú tisztviselő is érdekelve volt. A bűnvádi eljárást nem indíthaták meg, mivel a panamák kirobbanása esetén országos botrány lett volna belőle.

Rövid idő leforgása alatt akkor teljesen elsimitották a panama „jegecsődő” pontjait. A Nádejdea, amely mindig előljárt a vasuti panamák leleplezésében, heteken keresztül támadta Tancred Constantinescu minisztert, követelte a bűnvádi eljárás megindítását.

Ehelyett azonban az történt, hogy Tarr Jánost előléptették a beszerzési osztályhoz,

ahol — mint a legutóbbi események is bizonyítják — tovább folytatta bűnös üzérkedéseit.

A vizsgálatot az ügyben Motire dr., a jogügyi osztály főnöke vezeti, aki néhány napi vizsgálat után felfedezte a kolozsvári panama egyik ágazatát Nagyváradon. A napokban — értesülésünk szerint — újabb szenzációs letartóztatásokat fognak eszközölni.

SPORTVILÁG

Universitatea—KAC. Az Universitatea és KAC első csapatai vasárnap délután barátságos mérkőzést játszanak egymással. Mindkét együttes több új játékost szerepeltet, aminek a közelgő bajnoki szezonra való készülődés szempontjából van jelentősége. — Az U-ban játszik Pop Julian is, a Politechnica ismert kiváló centerhalfja.

A Haggibbor Medgyesen. A Haggibbor vasárnap valószínűleg Medgyesen játszik az Amateure jövevű együttesével. A kolozsvári csapat az elmúlt évben tartalékosan szerepelve csak eldöntetlen eredményt tudott elérni a medgyesiek ellen, most azonban erősebb csapattal megy a vendégszerető szász városkába és győzelemmel szeretne visszatérni.

Sparta—Hungária. A középeurópai kupa második fordulójának érdekessége a Hungária—Sparta mérkőzés. A magyar csapatban ezuttal mutatkozik be Hirzer, míg Konrád játéka még kétséges. Igen erős küzdelemre van kilátás, melynek során a magyar együttes sok góllal szeretne győzni, hogy tartalékalapja legyen a prágai revansmeccsre.

Erdős Márta, a KAC uszónője meggyógyult és minden valószínűség szerint részt vesz a nagyváradi uszóversenyen, ahol rekordot akar javítani.

Ujságírók—Futballbírók mérkőzése. Vasárnap d. u. 3 órakor a KAC—Haggibbor mérkőzés előtt az újságírók csapata fog játszani a futballbírók válogatottja ellen. A csapat megerősíti a következő bírókat hívták meg a mérkőzésre: Sugár, Salvan, Popescu, Ciurel, Petean, Dordea, Fettmann, Goldner, Mann, Moldovan, Adorján, Selican, Goldstein, Krizbai, Bagyula.

Az újságírók a következő felállításban szerepelnek: Kollor (Uj Kelet), Molitörisz (Uj Hírek), Walter (Pásztortűz), Kasztner, Hátszegi (Uj Kelet), Winkle (Ellenzék), Heim (Rador), Buzea (Natiunea), Seress (Ujság), Jeremias (Consum), Horosz (Ellenzék). A mérkőzészt Kone, a bírósövetség elnöke vezeti.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy-zeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. — Állástkeresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelígel levelel csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Francia férfi, fiatal hölgy ismeretségét keresi. Levelet a „Gentleman” jelígre a kiadó továbbítja.

Két szolid urileány teljes ellátást kaphat családnál. Cim a kiadóban.

Kirakatát ha kevés áramfogyasztással legjobban akarja világítani, szereltesse a „Constructio” mérnöki irodával. Piaia Unirii 6. Telefon 83.

Megjötték! Legújabb divatu női télikabát modellek, az olcsóságról közismert Park áruházba, Cluj Malom-u. 6. ahol a legelőnyösebb feltételek mellett vásárolhat, ugyanott férfi-, női- és gyermekruha nagy választékban.

Gyermek sportkoszlik, autók, hajtányok, triciklik és gyermekjátékok szép és erős kivitelben Kendoff István gyermekkocsi üzemében nagyban és kicsinyben a legolcsóbb árban kaphatók. Strada Noua (Uj-utca) 20.

Tanulót villany- és rádiószerező szakmában alkalmaz „Constructio” mérnöki iroda P. Unirii 6.

Menyasszonyok, vőlegények szerencsések lesztek, ha ékszer és jegygyűrűt Markovitsól vesztek. Cluj, Fő-ter 6.

Megjötték a legújabb divatu női télikabát modellek az olcsóságról közismert Park áruházba. Malom-ucca 6. Tekintse meg kirakatunkat.

Móricz futáriroda Cluj, str. Regina Maria 14. Minden megbízást elvállal. Sighet—Satumare—Oradea—Timisoara—Braşov—Bucureşti naponta futárok indulnak. Elintéznek minden ügyet, utlevelet, leveleket, csomagokat visznek és hoznak. Vidékiek vizumoztatása soron kívül. Információk, kereskedők, gyárosok, magánosok és házassulandók részére.